

บทที่ 6

บทบาทของการกระจายเสียงภาคภาษาไทย

การศึกษาเรื่องบทบาทของการกระจายเสียงภาคภาษาไทยของสถานีวิทยุกระจายเสียงต่างประเทศในปัจจุบัน ผู้วิจัยได้พิจารณาวัตถุประสงค์ การดำเนินงาน และผังรายการที่ส่งกระจายเสียงภาคภาษาไทย เพื่อนำมาการวิเคราะห์ถึงบทบาทหน้าที่ของการกระจายเสียงภาคภาษาไทยของสถานีวิทยุกระจายเสียงต่างประเทศ ในฐานะของสื่อมวลชนหน่วยหนึ่งที่มีต่อสังคม ภายใต้กรอบแนวคิดหลักเรื่องการกระจายเสียงระหว่างประเทศ บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน การโฆษณาชวนเชื่อ และการประชาสัมพันธ์

การดำเนินการกระจายเสียงไปยังผู้ฟังในต่างประเทศในแต่ละยุคสมัย ย่อมมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการแตกต่างกันออกไปตามแต่บริบททางสังคม การเมือง และอื่นๆ โดยอาจจะแบ่งตามวัตถุประสงค์หลักได้¹ คือ ประการแรก เพื่อโฆษณาชวนเชื่อ เผยแพร่ลัทธิความเชื่อตามระบอบการเมืองของตน ให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประเทศของตน โจมตีหรือตอบโต้ฝ่ายตรงข้ามในเวลาที่เหมาะสม ประการที่ 2 เพื่อให้ข่าวสาร ความรู้ ความเข้าใจ และกระชับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่เป็นผู้ปกครองอาณาจักรกับประเทศอาณานิคม และ ประการที่ 3 เพื่อเผยแพร่ศาสนา

เป็นที่ยอมรับกันดีว่า จุดกำเนิดของสถานีวิทยุกระจายเสียงที่ส่งกระจายเสียงภาคภาษาต่างประเทศ ไปยังกลุ่มผู้ฟังเป้าหมายในประเทศต่างๆ ในยุคเริ่มแรกของสงครามโลกครั้งที่ 2 นั้น มีจุดประสงค์สำคัญในการเผยแพร่ข่าวสารในลักษณะการโฆษณาชวนเชื่อเกี่ยวกับประเทศของตน เพื่อผลประโยชน์ในด้านการสงครามเป็นสำคัญ วิทยุกระจายเสียงภาคภาษาต่างประเทศจึงมีบทบาทสำคัญในการเป็นสื่อที่เป็นเสมือนกระบอกเสียงให้แก่ประเทศผู้ส่งกระจายเสียง นอกจากนี้ยังแสดงบทบาทอื่นๆ ดังแนวคิดของ Denis McQuail (1994)² เรื่องบทบาทหน้าที่หลักของสื่อมวลชนที่มีต่อสังคม ว่า สื่อมวลชนมีหน้าที่ ให้การให้

¹มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, การบริหารวิทยุกระจายเสียง (นนทบุรี : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2530), หน้า 587-588.

² McQuail, D., Mass communication theory, Third Edition (London: Sage, 1994), pp.78-79.

ข่าวสาร การประสานสัมพันธ์ การสร้างความต่อเนื่องในด้านวัฒนธรรม การกระตุ้นเร้า และการให้ความบันเทิง

การประเมินบทบาทของการกระจายเสียงภาคภาษาไทย แบ่งออกเป็นบทบาทในด้านต่างๆ ดังนี้

1. บทบาทในการเป็นเครื่องมือทางจิตวิทยาและการโฆษณาชวนเชื่อ
2. บทบาทในการเป็นสื่อกลางเพื่อการประชาสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
3. บทบาทในการเป็นเครื่องมือของรัฐในการดำเนินนโยบายด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
4. บทบาทในการให้ข่าวสาร
5. บทบาทในการให้ความรู้และการศึกษา
6. บทบาทในการให้ความบันเทิง

1. บทบาทในการเป็นเครื่องมือทางจิตวิทยาและการโฆษณาชวนเชื่อ

นับตั้งแต่ยุคสงครามโลกครั้งที่ 1 นานาประเทศต่างใช้วิทยุเพื่อเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดการโฆษณาชวนเชื่อไปยังประเทศอื่นๆ เมื่อถึงวันนี้ประเทศต่างๆ ล้วนมีการบริการต่างประเทศ (external services) เพื่อส่งรายการต่างๆ ไปยังพื้นที่ต่างๆ ที่ห่างไกลจากอาณาเขตประเทศของตน³ การกระจายเสียงข่าวของสถานีวิทยุทั่วโลกทำกันมากมายหลายภาษา และมักจะมี ความแตกต่างกันอยู่บ้างตามความมุ่งหมาย ซึ่งมักจะมีการโฆษณาชวนเชื่อเป็นประเด็นสำคัญ⁴

แม้ว่าต้นกำเนิดของสถานีวิทยุกระจายเสียงของนานาประเทศที่ส่งกระจายเสียงภาคภาษาต่างประเทศในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 จะทำหน้าที่หลักในการเป็นเครื่องมือทางจิตวิทยาในการเป็นกระบอกเสียงให้รัฐเพื่อโฆษณาชวนเชื่อในยามสงคราม แต่มาถึงใน

³ F. Leslie Smith. Perspectives on radio and television:telecommunication in the united states. third edition (New york: Harper&row), p.539.

⁴ สัมภาษณ์ ดร. สรรพสิริ วิริยะศิริ อดีตเจ้าหน้าที่สถานีวิทยุเสียงอเมริกา ภาคภาษาไทย , 6 กุมภาพันธ์ 2541.

ปัจจุบันนี้ ในยามสันติสถานีวิทยุกระจายเสียงของนานาประเทศที่มีการกระจายเสียงภาคพื้นทะเล รวมทั้งภาคภาษาไทยต่างไม่ได้ระบุถึงวัตถุประสงค์ในการโฆษณาชวนเชื่อ ดังที่เจ้าหน้าที่ของสถานีวิทยุต่างประเทศ ภาคภาษาไทยหลายท่านได้กล่าวไว้

"สมัยนั้นหน้าที่ก็คือเป็นเครื่องมือของรัฐบาล แต่เดี๋ยวนี้ไม่มีแล้ว ตอนนี้เป็นสะพานมิตรภาพมากกว่า เพราะภาษาไทยของวิทยุปักกิ่งจะไม่มีเรื่องการเมืองอยู่ มีน้อยมาก เป็นการรายงานข่าว การแนะนำประเทศจีน เป็นการรายงานข่าวต่างๆ ให้ผู้ฟังชาวไทยรับทราบ เป็นสะพานเชื่อมมิตรภาพ ไม่มีเรื่องเหมือนเมื่อก่อน เดี่ยวนี้ถ้าทำรายการเหมือนเมื่อก่อนคงไม่มีใครฟังแล้ว ของไทยก็เช่นกัน ข่าวอย่างเดิมๆไม่มีใครสนใจ"⁵

"ปีซี ตั้งแต่สงครามโลกเข้ามา เดิมดูเหมือนกับว่าเป็นเรื่องชวนเชื่ออะไรต่างๆ แต่ว่าปีซีแผนกไทยตั้งแต่ 50 ปีที่แล้ว ก็ยึดนโยบายให้ข้อเท็จจริง ให้ข่าวสาร... เพราะฉะนั้นปีซีจะไม่มียุทธศาสตร์เรื่อง propaganda ไม่มีเลย ไม่ทำเลย propaganda ปีซีไม่ยอมทำ"⁶

เนื่องจากในปัจจุบัน ประเทศต่างๆ อยู่ในภาวะปกติ บทบาทในการโฆษณาชวนเชื่อจึงไม่ได้ถูกระบุถึง หรือแสดงออกอย่างเด่นชัด แต่อย่างไรก็ตาม ประเทศผู้ส่งกระจายเสียงก็ใช้สถานีวิทยุต่างประเทศ ก็มีบทบาทแฝงในการโฆษณาชวนเชื่อ โดยการเผยแพร่ลัทธิความเชื่อตามระบอบการเมืองของตน ให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประเทศของตน และโจมตีหรือตอบโต้ฝ่ายตรงข้ามในเวลาที่เหมาะสม โดยเฉพาะเมื่อเกิดภาวะสงครามหรือวิกฤตการณ์ด้านความมั่นคง สื่อวิทยุกระจายเสียงต่างประเทศ จะถูกนำมาใช้เสนอข่าวเพื่อตอบโต้ฝ่ายตรงข้าม

⁵ สัมภาษณ์ ลู่ หยง เจียง ผู้สื่อข่าววิทยุปักกิ่ง ประจำประเทศไทย ,8 มกราคม 2542.

⁶ สัมภาษณ์ จเลิศ เจษฎาวุธย์, ผู้ประสานงานสถานีวิทยุปีซี ภาคภาษาไทย ประจำประเทศไทย , 25 ธันวาคม 2540.

การโฆษณาชวนเชื่อ เป็นเครื่องมือทางจิตวิทยา (psychological Instrument) ทุกประเทศมักใช้เครื่องมือในการดำเนินความสัมพันธ์ต่างประเทศ โดยมีเป้าหมายสำคัญคือ สร้างความรู้สึกและทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับประเทศของตนขึ้นในหมู่ประชาชน และคณะผู้นำของอีกประเทศหนึ่ง ซึ่งอาจทำได้โดย ให้ข่าวสารที่ถูกต้องเกี่ยวกับชีวิตและวัฒนธรรมของประชาชนในประเทศของตน เพื่อให้ประชาชน และคณะผู้นำของอีกประเทศหนึ่งนั้นมีความรู้สึกว่าเป็นประเทศที่รักความยุติธรรม รักสันติภาพ เชื่อถือได้ และพอพึงได้ในยามยาก นอกจากนั้น ถ้าเป็นในกรณีสงคราม ไม่ว่าจะเป็นสงครามเย็นหรือสงครามที่มีการใช้กำลังอาวุธต่อสู้กัน บรรดาประเทศที่เกี่ยวข้องอยู่ในการทำสงครามนี้ จะยิ่งให้ความสำคัญกับการใช้เครื่องมือนี้มากขึ้น โดยมีเป้าหมายเพิ่มขึ้นอีกอย่างหนึ่ง คือทำให้ประชาชนในประเทศที่เป็นมิตรของตน และที่ยังเป็นกลางอยู่มีความรู้สึกเกลียดชัง และต่อต้านประเทศที่เป็นศัตรู ซึ่งถูกประณามว่าเป็นนักค้าสงคราม ขอบรุกราน ขอบเอาเปรียบ และไร้ใจไม่ได้ ในขณะเดียวกันก็พยายามที่จะแยกประชาชนและรัฐบาลของประเทศศัตรูออกจากกัน โดยชี้ชวนให้ประชาชนเห็นว่า การที่ประเทศนั้นต้องทำสงครามกับประเทศตนซึ่งไม่ปรารถนาสงครามเลย ก็เพราะรัฐบาลประเทศนั้นเองเป็นรัฐบาลที่กระหายสงครามและคอยหาประโยชน์ให้กับพวกพ้องของตน จึงไม่ควรที่จะได้รับการสนับสนุน⁷

ในการเก็บข้อมูลช่วงเดือนธันวาคม 2541 เมื่อประเทศสหรัฐอเมริกาได้ใช้กำลังทางอากาศโจมตีประเทศอิรัก เนื่องจากขัดขวางไม่ยินยอมให้กองกำลังสหประชาชาติเข้าตรวจค้นอาวุธที่มีอำนาจการทำลายล้างสูง และประเทศอิรักได้มีการโจมตีทางอากาศเป็นการโต้ตอบ ในขณะนั้นประเด็นข่าวนี้กำลังเป็นที่สนใจของผู้ฟังเป็นอย่างมาก ผู้วิจัยพบว่า สถานีวิทยุต่างประเทศ ภาคภาษาไทยต่างรายงานข่าวนี้ด้วยภาษาและนัยสำคัญที่แตกต่างกัน โดยวิทยุปักกิ่ง และวิทยุเสียงเวียดนามได้รายงานข้อเท็จจริง และแสดงทัศนคติเป็นกลาง โดยแสดงที่ท่าว่าต้องการให้ปัญหาในอิรักได้รับการแก้ไขโดยสันติวิธี ส่วนวิทยุบีบีซี และวิทยุเสียงอเมริกา รายงานข่าวเชิงตอบโต้การรายงานข่าวของฝ่ายตรงข้าม และเนื้อข่าวแสดงถึงความได้เปรียบในด้านการโจมตีฝ่ายตรงข้าม

⁷ กระทบ ทงธรรมชาติ .การเมืองระหว่างประเทศ (กรุงเทพมหานคร:แพรวพินิจ, 2514) , หน้า 130-131.

รายการวิทยุปักกิ่ง ภาคภาษาไทย วันที่ 30 ธันวาคม 2541 รายงานว่า

" ผู้สื่อข่าววิทยุปักกิ่งรายงานวันที่ 29 นี้ นายจีวังเจ้า โฆษกกระทรวงการต่างประเทศจีน ให้สัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวที่จัดขึ้น ที่กระทรวงการต่างประเทศของจีน และตอบคำถามผู้สื่อข่าวเกี่ยวกับเหตุการณ์เครื่องบินรบของฝ่ายตะวันตกได้สู้รบกับกองทหารป้องกันอากาศของอิรัก ในเขตห้ามบินทางภาคเหนือของอิรัก นายจีวังเจ้า กล่าวว่า จีนสนใจความคืบหน้าของสถานการณ์อิรักและรู้สึกเป็นห่วงอย่างยิ่งที่เหตุการณ์ครั้งนี้ก่อให้เกิดผู้บาดเจ็บล้มตาย จีนวิงวอนให้ฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องใช้มาตรการที่จำเป็นและหลีกเลี่ยงไม่ให้สถานการณ์เลวร้ายลงยิ่งขึ้น"

วิทยุบีบีซี ภาคภาษาไทย รายงานว่า

"เครื่องบินรบของสหรัฐฯ และอังกฤษจะปฏิบัติการควบคุม่านฟ้าทางตอนเหนือและทางใต้ของอิรักต่อไป และจะจัดการเด็ดขาดกับการคุกคามของอิรัก สหรัฐฯ ประกาศกร้าวหลังจากประกาศว่า มีการโจมตีเครื่องบินลำหนึ่งทางตอนเหนือของอิรัก และยิงจรวด 3 ลูกถูกฐานต่อสู้อากาศยานของอิรักด้วย"

วิทยุเสียงอเมริกา วันที่ 30 ธันวาคม 2541 รายงานว่า

" รองนายกรัฐมนตรีซาริดอาซีส กล่าวว่า การต่อสู้เพื่อกำจัดเครื่องบินศัตรูจากน่านฟ้าของอิรักนั้นจะยังดำเนินต่อไป และเมื่อวันพฤหัสบดีที่ผ่านมา มีชาวอิรักหลายพันคน ชุมนุมกันในกรุงแบกแดด เพื่อประท้วงการที่สหรัฐฯ และอังกฤษส่งเครื่องบินลาดตระเวนในเขตห้ามขึ้นบินทางเหนือและทางใต้ของประเทศ ขณะนี้เครื่องบินลาดตระเวนของสหรัฐฯ และอังกฤษยังคงลาดตระเวนในเขตดังกล่าวอยู่ แต่ไม่มีรายงานการปะทะกันครั้งใหญ่แต่อย่างใด อิรักยังคงยืนยันว่าตนยิงเครื่องบินของต่างชาติตกลำหนึ่งในเขตห้ามขึ้นบินทางใต้ของประเทศเมื่อวันพุธที่ผ่านมา แต่สหรัฐฯ และอังกฤษปฏิเสธเรื่องนี้ ขณะเดียวกันรัฐบาลอิรักยังปฏิเสธไม่ยอมให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบอาวุธของสหประชาชาติ เข้าไปตรวจสอบอาวุธที่มีอำนาจทำลายร้ายแรงในประเทศ"

วิทยุเสียงอเมริกา วันที่ 29 ธันวาคม 2541 รายงานว่า

" วิกฤติการณ์อิรัก เพิ่มความตึงเครียด อิรักกล่าวอ้างว่ายิงเครื่องบินศัตรูตก 1 ลำ แต่สหรัฐฯ ปฏิเสธคำกล่าวอ้างนี้ ...อิรักแถลงว่าหน่วยต่อสู้อากาศยานของตนยิงเครื่องบินตก 1 ลำในเขตห้ามบินซึ่งอยู่ในภาคเหนือของประเทศ เขตห้ามบินเป็นเขตที่สหรัฐฯ และอังกฤษกำหนดขึ้นหลังสงครามอ่าวเปอร์เซียเมื่อ 8 ปีที่แล้ว เพื่อคุ้มครองชาวคริสต์

ในอิรักจากการโจมตีของรัฐบาลอิรัก และที่ห้ามบินคือการห้ามเครื่องบินของอิรักบินเข้าไปในบริเวณดังกล่าว อย่างไรก็ตามกระทรวงกลาโหมของอิรักได้ปฏิเสธคำกล่าวอ้างของอิรักในเรื่องนี้ แต่เครื่องบินของสหรัฐฯที่ขึ้นลาดตระเวนในเขตห้ามบินกลับสู่ฐานทัพโดยปลอดภัยทุกลำ ก่อนหน้านั้นเครื่องบินขับไล่ของสหรัฐฯที่ลาดตระเวนเขตห้ามบินได้ยิงจรวดไล่หน่วยต่อสู้อากาศยานของอิรัก ซึ่งทางการสหรัฐฯกล่าวว่าเป็นการยิงตอบโต้ เพราะถูกอิรักยิงด้วยจรวดก่อน อิรักกล่าวว่าการยิงของตนเป็นการป้องกันตัว และบีบบังคับให้เครื่องบินรบต้องล่าถอยไป อิรักเปิดเผยว่าทหารของตน 4 คนเสียชีวิต อีก 7 คนได้รับบาดเจ็บ ประธานาธิบดี บิล คลินตัน ของสหรัฐฯกล่าวว่า นักบินสหรัฐฯปฏิบัติ การอย่างเหมาะสมเพื่อป้องกันตัว การยิงตอบโต้ระหว่างเครื่องบินรบของสหรัฐฯ กับ หน่วยต่อสู้อากาศยานของอิรัก มีขึ้น 2 วันหลังจากที่รองประธานาธิบดีของอิรักกล่าวเตือนว่า อิรักจะยิงเครื่องบินทุกลำที่ล่วงล้ำน่านฟ้าของอิรัก รวมทั้งเขตห้ามบิน รองประธานาธิบดีของอิรัก นายธฮา ยัสเซ็น รามาตาล กล่าวว่าเขตห้ามบินเป็นมาตรการที่กำหนดขึ้นโดยสหรัฐฯ และอังกฤษเท่านั้น และไม่ได้รับความเห็นชอบอย่างเป็นทางการจากคณะรัฐมนตรีความมั่นคงขององค์การสหประชาชาติ และเขตห้ามบินนั้นเป็นแผนของสหรัฐฯและอังกฤษที่จะครองโลก เหตุการณ์ทั้งหมดทำให้นักวิเคราะห์เชื่อกันว่าอาจมีปฏิบัติการทางทหารในอิรักต่อไปอีกได้"

ในยามสภาวะปกติสถานีวิทยุต่างประเทศ ภาคภาษาไทย มักไม่มีใครแสดงบทบาทในการเป็นเครื่องมือทางจิตวิทยาและการโฆษณาชวนเชื่อ อย่างเด่นชัด แต่ในสภาวะที่เกิดสงคราม หรือการสู้รบ หรือความขัดแย้งในอุดมการณ์ทางการเมือง บทบาทนี้ก็จะปรากฏชัดเจนขึ้นลักษณะการเสนอข่าวอาจเป็นการให้ข่าวและข้อความ แล้วให้ผู้ฟังไปวินิจฉัยเรื่องราวเอง หรือการบิดเบือนข่าวเป็นบางตอน เสนอข้อความที่เน้นประโยชน์แก่ฝ่ายตน และไม่พยายามพูดถึงสิ่งที่จะเป็นผลร้าย

2. บทบาทในการเป็นเครื่องมือในการดำเนินนโยบายด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

บทบาทอีกประการหนึ่งของสถานีวิทยุกระจายเสียงต่างประเทศ คือการเป็นเครื่องมือในการดำเนินนโยบายด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ซึ่งอาจจะมีทั้งนโยบายในการสร้างสัมพันธไมตรี และนโยบายในการโต้ตอบประเทศฝ่ายตรงข้าม จากการวิเคราะห์รายการภาคภาษาไทย ของสถานีวิทยุกระจายเสียงต่างประเทศทั้ง 7 สถานี พบว่าสถานีวิทยุปักกิ่ง ภาคภาษาไทย รายงานข่าวที่สะท้อนให้เห็นบทบาทดังกล่าวนี้บ่อยครั้ง และเห็นได้

อย่างชัดเจนที่สุด โดยรายงานข่าวเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของจีนกับประเทศต่างๆ ทั้งในเชิงสร้างสรรค์สัมพันธ์ไมตรี หรือกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เพื่อเชื่อมโยงถึงผลประโยชน์ในการเจรจาเรื่องอื่นๆ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ฟังในประเทศไทยได้เข้าใจถึงบทบาทของประเทศจีนในเวทีโลก และมีความคิดเห็นสอดคล้องกับการดำเนินนโยบายของจีนมากยิ่งขึ้น

วิทยุปักกิ่ง ภาคภาษาไทย วันที่ 30 ธันวาคม 2541 รายงานข่าวว่า

“นายหลี่เจ้าซิง เอกอัครราชทูตจีนประจำอเมริกาได้กล่าวคำปราศรัยวิงวอนให้จีนกับอเมริกาสองฝ่ายร่วมแรงร่วมใจ เมื่อสร้างศตวรรษใหม่ แห่งความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศ นายหลี่เจ้าซิงชี้ให้เห็นว่า วันขึ้นปีใหม่เมื่อปี 1979 จีนกับอเมริกาได้สร้างความสัมพันธ์ทางการทูตอย่างเป็นทางการ ซึ่งเป็นเหตุการณ์อันสำคัญยิ่งในความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศ ทั้งนี้มีความหมายอันกว้างขวางและส่งผลกระทบอันลึกซึ้งอย่างไรในช่วง 20 ปีมานี้ ด้วยความพยายามร่วมกันของทั้งสองฝ่าย บนพื้นฐานของหลักการในการแลกเปลี่ยนการร่วมมือ 3 ฉบับระหว่างจีนกับอเมริกาสองฝ่าย ได้ผลสืบหน้าเป็นอันมากในการไปมาหาสู่กัน และการร่วมมือทางการเมือง วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การศึกษา วัฒนธรรม และทางการทหาร ตลอดจนปริณิณทลอื่น ๆ นายหลี่เจ้าซิงกล่าวว่า ในช่วง 1 ปีมานี้ นายจันเจ๋อหมิง ประธานาธิบดีจีน กับนายคลินตัน ประธานาธิบดีอเมริกาได้บรรลุซึ่งการเยือนซึ่งกันและกัน ด้วยผลสำเร็จ และตกลงจะให้ความพยายามร่วมกันเพื่อสร้างความสัมพันธ์แบบหุ้นส่วนทางวิทยาศาสตร์เชิงสร้างสรรค์ โดยได้ชี้ช่องทางอย่างแจ่มชัด แต่ความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับอเมริกาให้มุ่งสู่ศตวรรษที่ 21 นี้ เป็นสัญลักษณ์ที่แสดงให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับสหรัฐฯ ได้เข้าสู่ขั้นตอนการพัฒนาใหม่ นายหลี่เจ้าซิงชี้ให้เห็นว่า ปัญหาที่สำคัญที่สุดไว้ต่อความรู้สึกที่สุดในความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับสหรัฐฯ คือปัญหาไต้หวัน ความว่ารัฐบาลอเมริกาจะปฏิบัติตาม... และจัดการกับปัญหาไต้หวันอย่างถูกต้อง”

วิทยุปักกิ่ง ภาคภาษาไทย วันที่ 30 ธันวาคม 2542 รายงานข่าวว่า

“ลัทธิอินเดียซึ่งเป็นพื้นฐานของการวางนโยบายทั้งในและนอกประเทศ หลักนโยบายทางการเมืองที่เรียกว่าประโยชน์แห่งชาติอินเดีย เหนือกว่าทุกสิ่งนั้น แสดงออกให้เห็นถึงทางด้านการทูต ได้ใช้แนวทางแข่งกระด้าง ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างอินเดียบกับประเทศเพื่อนบ้านเลวลงทุกทีไม่ได้ขาด เมื่อต้นเดือนพฤษภาคม 1998 ผู้นำอินเดียบางคน ประนามจีนอย่างไรเหตุผล ว่าจีนเป็นหมายเลข 1 ที่คุกคามอินเดียบ ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างอินเดียบกับจีนถอยหลังไปมาก ต่อจากนั้นอินเดียบได้ดำเนิน

การทดลองนิวเคลียร์ถึง 5 ครั้ง ในกลางเดือนพฤษภาคม 1998 ทั้งยังประกาศว่าจะดำเนินโครงการอาวุธนิวเคลียร์และว่าจะใช้มาตรการเข้มงวดต่อปากีสถานในปัญหาทดสอบี ทั้งนี้ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างอินเดียกับปากีสถานตกอยู่ในสภาพชะงักงัน ... อันที่จริงผลของการที่พรรคประชาชนอินเดียดำเนินลัทธิอินเดียก็คือ ยกก่อนหินทุ่มเท้าตัวเอง ในการเลือกตั้งระดับแคว้นอินเดีย ที่จัดขึ้นเมื่อปลายเดือนพฤศจิกายน 1998 พรรคประชาชนอินเดียได้ประสบความสำเร็จเป็นประวัติการณ์ ส่วนพรรคคองเกรทอินเดียซึ่งเป็นคู่แข่งของพรรคประชาชนอินเดีย กลับประสบชัยชนะครั้งใหญ่หลวง ได้แสดงให้เห็นจากอีกมุมหนึ่งว่า นโยบายของพรรคประชาชนอินเดียนั้นสูญเสียผู้สนับสนุนไปแล้ว ในที่ประชุมรัฐสภาฤดูหนาว ที่เริ่มขึ้นเมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 1998 พรรคฝ่ายค้านได้ประณามพรรคประชาชนอินเดียเป็นเสียงเดียวกัน ที่นโยบายของพรรคประชาชนอินเดียทำให้เศรษฐกิจกับประชากรตกต่ำ ราคาสินค้าถีบตัวสูง ความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านเลวลงอย่างร้ายแรง ทางสากลอินเดียอยู่ในสภาพโดดเดี่ยวเป็นประวัติการณ์ ปัจจุบันนี้เสียงเรียกร้องให้พรรคประชาชนอินเดียลงจากแท่นทันที และให้พรรคคองเกรทอินเดียขึ้นครองอำนาจปกครองประเทศ ซึ่งนับวันแต่จะดังยิ่งขึ้น อิทธิพลของลัทธิอินเดีย ประสบความสำเร็จอย่างเห็นได้ชัด”

3. บทบาทในการเป็นสื่อกลางเพื่อการประชาสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

สถานีวิทยุกระจายเสียงต่างประเทศ ภาคภาษาไทยทุกสถานี ล้วนมีวัตถุประสงค์ในการประชาสัมพันธ์ประเทศของตน เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจอันดี และสร้างมิตรไมตรีกับประเทศอื่นๆ วิทยุปักกิ่งและวิทยุเสียงเวียดนามถึงกับกล่าวว่าสถานีวิทยุต่างประเทศนี้เป็นสะพานแห่งมิตรภาพ (friendship bridge)

“สถานีวิทยุกระจายเสียงปักกิ่ง ภาคภาษาไทย ทำหน้าที่เป็น “สื่อ” ที่กระชับความสัมพันธ์อันดีระหว่างประชาชนจีนกับประชาชนไทยมาตลอด ท่านจะเข้าใจประเทศจีนได้อย่างถูกต้องด้วยการรับฟังรายการกระจายเสียงของเรา”⁸

⁸ เอกสารแผ่นพับเพื่อการประชาสัมพันธ์ของวิทยุปักกิ่ง ภาคภาษาไทย

ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าสถานีวิทยุกระจายเสียงต่างประเทศ ภาคภาษาไทยทุกสถานี ได้ส่งกระจายเสียงรายการภาคภาษาไทยซึ่งมีเนื้อหาสะท้อนให้เห็นการแสดงบทบาทสื่อกลางเพื่อการประชาสัมพันธ์ประเทศของตน ซึ่งการประชาสัมพันธ์ดังกล่าวปรากฏอยู่ทั้งในส่วนของช่วงรายงานข่าว และช่วงรายการพิเศษ เพื่อความเข้าใจถึงบทบาทในการประชาสัมพันธ์ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงพิจารณาเนื้อหาของรายการเป็น 2 ช่วง ได้แก่ รายการข่าว และรายการพิเศษ

3.1 การรายงานข่าวเพื่อการประชาสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

ช่วงการรายงานข่าว สามารถสังเกตได้ว่า สถานีวิทยุกระจายเสียงต่างประเทศ ภาคภาษาไทย จำนวน 5 สถานี ได้แก่ วิทยุปักกิ่ง เรดิโอเจแปน เสียงมาเลเซีย เสียงเวียดนาม และวิทยุแห่งชาติลาว จะมุ่งเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับประเทศผู้ส่งกระจายเสียงเป็นสำคัญ การรายงานข่าวดังกล่าว จึงกล่าวได้ว่าเป็นประชาสัมพันธ์ในรูปแบบการเสนอข่าวสาร ที่มีเนื้อหาในการชี้แจงนโยบาย การดำเนินงาน หรือการเผยแพร่ชื่อเสียงเกียรติคุณของบุคคลสำคัญของประเทศของตน และเป็นการแสดงบทบาทการให้ข่าวสารข้อมูลควบคู่ไปกับการประชาสัมพันธ์ประเทศของตนให้ผู้ฟังรับทราบ

ซึ่งแตกต่างจากการรายงานข่าวของวิทยุบีบีซี และวิทยุเสียงอเมริกา จะเสนอข่าวจากประเทศต่างๆ ทั่วโลก ไม่เน้นเฉพาะข่าวที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับประเทศของตนโดยเฉพาะ ช่วงรายงานข่าวของบีบีซี และวีไอเอ จึงแสดงให้เห็นถึงบทบาทในการให้ข่าวสารมากกว่าการประชาสัมพันธ์

3.2 รายการพิเศษเพื่อการประชาสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

สถานีวิทยุต่างประเทศ ภาคภาษาไทยมีการเสนอรายการพิเศษ ที่มีเนื้อหาประชาสัมพันธ์ประเทศผู้ส่งกระจายเสียงโดยตรง โดยมีสถานีวิทยุกระจายเสียงต่างประเทศในภูมิภาคเอเชีย 4 สถานี ได้แก่ วิทยุปักกิ่ง เรดิโอเจแปน เสียงมาเลเซีย และเสียงเวียดนาม ให้ความสำคัญกับบทบาทของการกระจายเสียงภาคภาษาไทยในการดำเนินการประชาสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดยการเสนอรายการเพื่อการประชาสัมพันธ์ประเทศอย่างชัดเจน มีเนื้อหาข่าวยุทธการในการแนะนำประเทศ แนะนำชนเผ่าที่อาศัยในประเทศนั้นๆ นำเที่ยวสถานที่ที่มีชื่อเสียงในประเทศ และสถานีวิทยุต่างประเทศในยุโรปและอเมริกาอย่าง

วิทยุบีบีซี และวีไอเอ ภาคภาษาไทย ก็มีช่วงคอลัมน์พิเศษ ที่ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ประเทศ ให้ผู้ฟังชาวไทย ได้รู้จักมากขึ้น

- วิทยุปักกิ่ง เสนอรายการ ประชาธิปไตยน้อยของจีน นำเที่ยวประเทศจีน วัฒนธรรมจีน จีนปัจจุบัน
- เรดิโอ เจแปน เสนอรายการเข้าใจญี่ปุ่น ตำนานญี่ปุ่นและเอเชีย
- เสียงมาเลเซีย เสนอรายการ มาเลเซียวันนี้
- วิทยุบีบีซี เสนอรายการอังกฤษอาทิตย์นี้ สารคดีชุด
- วิทยุเสียงอเมริกา เสนอรายการสุสัปดาห์กับวีไอเอ

นอกจากนี้ยังมีรายการอีก 2 ประเภท ได้แก่ รายการสอนภาษาและดนตรี การเผยแพร่วัฒนธรรมด้านภาษาและดนตรีให้เป็นที่รู้จักกันมากขึ้นนั้น นับได้ว่าเป็นการประชาสัมพันธ์ประเทศอีกวิธีหนึ่งด้วย

4. บทบาทในการให้ข่าวสาร

บทบาทในการให้ข่าวสาร เป็นบทบาทที่สำคัญมากประการหนึ่ง ดังที่ F. Leslie Smith (1990)⁹ กล่าวว่า "การกระจายเสียงภาคต่างประเทศ มักดำเนินการเพื่อวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ ประการแรก เพื่อสร้างวิถีทางให้ประชาชนของตนที่อาศัยอยู่ในประเทศอื่นๆ ได้รับรู้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแผ่นดินเกิดของตนเอง และประการที่ 2 เพื่อส่งกระจายเสียงทัศนคติและมุมมองของชาติตนเกี่ยวกับข่าวและเหตุการณ์ในโลก ไปยังผู้ฟังซึ่งเป็นประชาชนของประเทศอื่นๆ โดยตรง " ซึ่งข้อความดังกล่าว หมายถึง การให้ข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับประเทศของตน และมุมมองของรัฐบาลของตน ไปสู่ผู้ฟัง ทั้งที่เป็นคนเชื้อชาติเดียวกัน และต่างเชื้อชาติที่ทำนากอยู่ในต่างประเทศ

ดังที่ Denis McQuail (1994)¹⁰ กล่าวว่า สื่อมวลชนมีบทบาทหน้าที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การให้ข่าวสารข้อมูล (Information) ได้แก่

⁹ F. Leslie Smith. Perspectives on radio and television:telecommunication in the United States . third edition (New york: Harper&row), p.539.

- ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์และสภาพการณ์ต่างๆ ในสังคม และ โลก
- แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ทางอำนาจ
- ช่วยในด้านนวัตกรรม การปรับเปลี่ยน และด้านความก้าวหน้า

สถานีวิทยุกระจายเสียงต่างประเทศ ภาคภาษาไทย ในฐานะที่เป็นสื่อมวลชนได้แสดงถึงบทบาทในการเป็นผู้ให้ข่าวสารผ่านทางรายการข่าว (news) ซึ่งทุกสถานีถือเป็นรายการหลัก มีการนำเสนอในช่วงต้นของรายการ และถือเป็นหัวใจสำคัญที่ทำให้ผู้ฟังเลือกตั้งตามรับฟังรายการของสถานีนั้นๆ

การกระจายเสียงรายการ "ข่าว" อาจถือได้ว่าเป็นรายการหลักที่สำคัญของสถานีวิทยุระหว่างประเทศ เพราะสถานีวิทยุระหว่างประเทศต่างตระหนักดีว่า รายการข่าวเป็นเหตุผลหลักที่ทำให้ผู้ฟังปรับคลื่นวิทยุมายังสถานีเหล่านี้ และที่น่าประหลาดใจอีกประการหนึ่งก็คือ สถานีวิทยุระหว่างประเทศส่วนมากต่างเริ่มบทบาทในการบอกถึงภาระหน้าที่ ที่มีต่อประชาชนประเทศของตนที่อาศัยอยู่ในต่างแดน หรือประเทศที่เป็นพันธมิตร หรืออาจรวมถึงประเทศที่ได้ชื่อว่าเป็นศัตรูด้วย และหน้าที่ที่สำคัญอันเป็นคุณลักษณะของสถานีจำนวนมากคือ หน้าที่การบอกกล่าว แจ่มเรื่องราวต่างๆ นั้นเอง ¹¹

สถานีวิทยุกระจายเสียงต่างประเทศทุกสถานีล้วนแสดงหลักการในการรายงานข่าวของตน โดยยึดหลักการรายงานข่าวที่ มุ่งเสนอข้อเท็จจริง เพียงตรง และเป็นกลาง สถานีวิทยุบีบีซี เป็นสถานีวิทยุกระจายเสียงที่ได้รับการยอมรับในด้านการรายงานข่าวที่เที่ยงตรง และผู้ฟังให้ความเชื่อถือเป็นอย่างมาก และภายใต้ชื่อของบีบีซี ทำให้ภาคภาษาไทย ซึ่งเป็นภาคภาษาหนึ่งในภาคบริการโลกของสถานีวิทยุบีบีซี ได้รับการยอมรับในเบื้องต้นจากผู้ฟังในประเทศไทยด้วย

¹⁰ McQuail , D., Mass communication theory , third edition (London: Sage,1994),pp.78-79.

¹¹ Brown,D,R 'The International Newsroom : A study of Practices of the Voice of America, BBC and Deutsche welle , Journal of Broadcasting (Vol.27 ,no.3 , summer 1983 , pp.205)

“บีบีซีแผนกไทยตั้งแต่ 50 ปีที่แล้ว ก็ยึดนโยบายให้ข้อเท็จจริง ให้ข่าวสาร แล้ว บทบาทที่เพิ่มขึ้นของบีบีซี คือนอกจากให้ข่าวสารแล้ว เริ่มให้ความรู้มาสู่ผู้ฟังที่เป็นคนไทย เรามีเจตนาที่จะให้คนไทยทั่วโลกได้ฟังอะไรที่เป็นภาษาไทย เป็นเรื่องราวประเทศไทย เรื่องที่เป็นภาษาไทย แล้วบีบีซีก็จ้างคนไทยเข้าไปทำงานแปล เดิมคือต้องการให้คนรู้ข่าวสารในยุคสงครามมาก่อน ต่อมาข่าวสารของสงครามก็เปลี่ยนเป็นข่าวสารอื่นๆ ทั่วโลกเป็นหลัก ”¹²

บทบาทของสถานีวิทยุกระจายเสียงต่างประเทศ ภาคภาษาไทย ในการเสนอข่าวสารนั้น ได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่เกิดสงคราม หรือวิกฤตการณ์ทางการเมือง และด้านความมั่นคง ทั้งเหตุการณ์ภายในประเทศไทย และในประเทศอื่นๆ เนื่องจากคนไทยที่พำนักอยู่ในต่างประเทศและไม่มีโอกาสได้รับข่าวสารจากประเทศไทยโดยตรง ก็ได้รับฟังข่าวภาคภาษาไทยผ่านทางรายการของสถานีวิทยุต่างประเทศ ภาคภาษาไทย

“เพียงไม่กี่ชั่วโมงหลังจากที่กำลังทางอากาศของฝ่ายพันธมิตรเปิดการโจมตีกรุงแบกแดด บีบีซี ภาคภาษาไทยภาคเช้าได้รายงานเหตุการณ์อย่างทันท่วงที่ทำให้ผู้ฟังวิทยุบีบีซี ภาคภาษาไทยเป็นคนกลุ่มแรกที่รับรู้เหตุการณ์สำคัญคราวนี้ ช่วงระหว่างสงครามอ่าวเปอร์เซีย นั้น คลื่นวิทยุบีบีซีภาคภาษาไทย เป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารเพียงแหล่งเดียวที่คนไทยนับแสนคนในตะวันออกกลางรอรับฟังเกี่ยวกับความเป็นความตายรอบๆ ตัว”¹³

เมื่อเกิดวิกฤตการณ์ภายในประเทศไทย ในช่วงพฤษภาทมิฬ (ปี พ.ศ.2535) สื่อมวลชนภายในประเทศถูกปิดกั้นการนำเสนอข่าวสาร สถานีวิทยุกระจายเสียงต่างประเทศ

¹² สัมภาษณ์ จเลิศ เจษฎาวัลย์, ผู้ประสานงานสถานีวิทยุบีบีซี ภาคภาษาไทย ประจำประเทศไทย , 25 ธันวาคม 2540.

¹³ สถานีวิทยุบีบีซี ภาคภาษาไทย 2534 . อ้างถึงในวสันต์ กาญจนผลิน, “เบื้องหน้า-เบื้องหลังรายการวิทยุและปัจจัยสู่ความสำเร็จของสถานีวิทยุบีบีซี ภาคภาษาไทย”, หน้า 32.

ภาคภาษาไทยจึงได้รับความสนใจจากผู้ฟังมากขึ้น ในฐานะของสื่อมวลชนที่สามารถรายงานข่าว และสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างตรงไปตรงมา และไม่ถูกปิดกั้นในด้านข่าวสาร

คุณลู๋ หยง เจียง ผู้สื่อข่าวประจำประเทศไทย เล่าถึง ช่วงพฤษภาทมิฬในประเทศไทยว่า วิทญ์ปักกิ่งก็มีการนำเสนอข่าวอย่างต่อเนื่อง และนับเป็นข่าวสำคัญมากในช่วงนั้น "ผู้สื่อข่าวในขณะนั้นก็รายงานไปเป็นข่าวๆ หนึ่ง และเหตุการณ์ใหญ่อย่างนี้ต้องเขียนบทความพิเศษด้วย ข่าวจะเป็นสั้นๆ แต่เขียนเป็นบทความจะเจาะลึก ยาว " ¹⁴

จุดนี้ทำให้สถานีวิทยุบีบีซี และวิทยุเสียงอเมริกา ภาคภาษาไทยได้รับการติดต่อจากสถานีวิทยุกระจายเสียงภายในประเทศ เพื่อขอกระจายเสียงรายการข่าว และพ.ศ. 2535 จึงเป็นจุดเริ่มต้นของสถานีวิทยุกระจายเสียงทั้ง 2 สถานี ในการส่งกระจายเสียงระบบเอฟเอ็ม และเอเอ็ม นอกเหนือจากการกระจายเสียงในระบบคลื่นสั้น ที่ดำเนินการอยู่แล้ว

"ก่อนหน้านั้น 50 ปี เราก็ถ่ายทอดคลื่นสั้นมาตลอด พฤษภาคม พ.ศ.2535 ต้องชมธรรมชาติที่เป็นสถานีแรกที่ต้องการข่าวสารที่ถูกปิดกั้นในประเทศไทย " ¹⁵

"ภายหลังเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ ก่อให้เกิดกระแสความต้องการของประชาชนในการรับรู้ข่าวสารที่เป็นจริงชัดเจน และรวดเร็วยิ่งขึ้น รองศาสตราจารย์จุมพล รอดคำดี หัวหน้าสถานีฯ ในขณะนั้น ตระหนักถึงความจำเป็นในการนำเสนอข่าวสารดังกล่าว จึงมีดำริให้ปรับปรุงรูปแบบการเสนอรายการข่าวของวิทยุจุฬาฯ เสียใหม่ สำหรับการเสนอข่าวต่างประเทศและสถานการณ์โลกนั้น อาจารย์ได้ขอความร่วมมือกับทางเสียงอเมริกาว่าต้องการรายการข่าวที่มีการเสนอข่าวสด ส่งตรงจากอเมริกา โดยให้มีการโต้ตอบกันระหว่างผู้ดำเนินรายการทั้งสองฝ่าย การติดต่อในครั้งนั้นเกิดขึ้นราวเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2535 ทางผู้บริหารของวีไอเอ ก็เห็นด้วยในหลักการ และเริ่มออก

¹⁴ สัมภาษณ์ ลู๋ หยง เจียง ผู้สื่อข่าววิทยุปักกิ่ง ประจำประเทศไทย, 8 มกราคม 2542.

¹⁵ สัมภาษณ์ จเลิศ เจริญกุลย์, ผู้ประสานงานสถานีวิทยุบีบีซี ภาคภาษาไทย ประจำประเทศไทย, 25 ธันวาคม 2540.

อากาศครั้งแรกในวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2536 ซึ่งเป็นวันที่ทางสถานีวิทยุจุฬาฯ เริ่มเปิดสถานีตั้งแต่ 6 โมงเช้าเป็นวันแรก"¹⁶

สำหรับสถานีวิทยุกระจายเสียงต่างประเทศสถานีอื่นๆ ส่งกระจายเสียงในระบบคลื่นสั้นเท่านั้น

ผู้วิจัยพบว่า รายการข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงต่างประเทศ ภาคภาษาไทย ทุกสถานีจะเน้นหนักในการเสนอข่าว แบ่งตามประเภทของข่าว 3 ลำดับ ดังนี้

1. ข่าวที่เกี่ยวกับความมั่นคง
2. ข่าวการเมือง
3. ข่าวเศรษฐกิจ และการเงิน และสังคม

นอกจากนั้นเสนอข่าวด้านวิทยาการสมัยใหม่ เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อม และการแพทย์ ข่าวที่ถูกหยิบยกนำมาเสนอมากที่สุด คือ ข่าวของประเทศผู้ส่งกระจายเสียง ข่าวของประเทศภายในภูมิภาคเอเชีย รวมทั้งข่าวที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทย และข่าวอื่นๆ ทั่วโลก

5. บทบาทในการให้ความรู้และการศึกษา

สถานีวิทยุกระจายเสียงต่างประเทศ ในฐานะที่เป็นองค์กรด้านสื่อสารมวลชนระหว่างประเทศ จึงมีบทบาทในการให้ความรู้ และการศึกษา ด้วยการเสนอรายการประเภทต่างๆ สอดแทรกอยู่ในรายการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายการสอนภาษา สะท้อนให้เห็นบทบาทในให้ความรู้และให้การศึกษาโดยตรง โดยมีบทบาทรองรับการประชาสัมพันธ์ประเทศผู้ส่งกระจายเสียง สถานีวิทยุบีบีซี มีรายการบทเรียนภาษาอังกฤษ วิทยุเสียงอเมริกา มีรายการภาษาอังกฤษสำนวนอเมริกัน วิทยุปักกิ่ง เสนอรายการสอนภาษาจีน เรวดีโอเจแปน เสนอรายการมาเรียนภาษาญี่ปุ่นกันเถอะ และเสียงมาเลเซีย มีรายการเรียน

¹⁶ จำเริญ ต้นสมบุญ, "ความร่วมมือระหว่างวีไอเอกับวิทยุจุฬาฯ ในการรายงานข่าว" ใน หนังสือครบรอบ 30 ปีวิทยุจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (กรุงเทพฯ: ไม่ระบุที่พิมพ์, 2538) หน้า

ภาษามลายู ซึ่งถือได้ว่าวิทยุกระจายเสียงต่างประเทศได้ทำหน้าที่เป็นสื่อการสอนทางไกล สถานีวิทยุต่างประเทศบางสถานี เช่น เรดิโอเจแปน และวิทยุปักกิ่งได้จัดทำตำราเรียนภาษาประจำชาติของตนส่งให้กับผู้ฟังที่สนใจและเขียนจดหมายไปขอกับทางสถานีด้วย เพื่อให้การเรียนการสอนภาษาทางสื่อวิทยุกระจายเสียงนั้นมีประสิทธิภาพมากขึ้น

6. บทบาทในการให้ความบันเทิง

ในช่วงสงครามโลก ครั้งที่ 2 สถานีวิทยุกระจายเสียงระหว่างประเทศส่วนมากมักจะเสนอรายการในรูปของความบันเทิง ผสมผสานไปกับการเสนอข่าวสารซึ่งเป็นหัวใจหลักในการทำงานของสถานี ความบันเทิงมักเป็นที่ชื่นชอบจึงถูกนำมาใช้เป็นเสมือนเหยื่อล่อให้ผู้ฟังสนใจ ภาพของการสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 จนกระทั่งถึงปัจจุบันนี้เปลี่ยนแปลงไปเพียงเล็กน้อย ผังรายการของสถานีวิทยุระหว่างประเทศสถานีหลักที่มีขนาดใหญ่ หรือแม้แต่สถานีขนาดเล็ก ต่างแสดงให้เห็นว่าเวลาส่วนมากถูกนำไปเสนอความบันเทิงมากขึ้นกว่าสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ที่ผ่านมา ความบันเทิงนี้ยังถูกใช้เป็นที่เรียกความสนใจจากผู้ฟังให้เปิดรับฟังสิ่งที่เป็นข้อมูลข่าวสาร ซึ่งอาจอยู่ในรูปแบบของการรายงานข่าว การวิเคราะห์ บทความ หรือรูปแบบอื่นๆ จึง เป็นเหตุผลที่สมบูรณ์ที่จะกล่าวได้ว่า นับตั้งแต่ที่สถานีวิทยุระหว่างประเทศได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐบาล ด้วยค่าใช้จ่ายในการติดต่อสื่อสารอย่างน้อยเป็นจำนวนเงินหลายล้านดอลลาร์ในแต่ละปี รัฐบาลคงไม่คิดว่าจะจ่ายเงินจำนวนนี้ เพียงเพื่อการเสนอความบันเทิงเรีงใจแต่เพียงอย่างเดียว¹⁷

เนื่องจากแต่ละสถานีให้ความสำคัญกับรายการข่าว และใช้เวลาของรายการเพื่อเสนอข่าวมากที่สุด และดูเหมือนว่าความบันเทิงที่นำเสนอผ่านรายการการกระจายเสียงภาคภาษาไทย คือ รายการเพลงและดนตรีคันทรีรายการเท่านั้น บทบาทในด้านการให้ความบันเทิงของการกระจายเสียงภาษาไทย จึงเป็นบทบาทที่ผู้ส่งกระจายเสียงไม่ได้มุ่งหวังอย่างแท้จริง

¹⁷ Brown,D,R 'The International Newsroom : A study of Practices of the Voice of America, BBC and Deutsche welle , Journal of Broadcasting (Vol.27 ,no.3 , summer 1983 , pp.207)